

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)
Sędziowie:	sędzia Elżbieta Czaja sędzia Jacek Chaciński
Protokolant starszy sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 26 maja 2021 r. w L.

sprawy J. S. (1) reprezentowanego przez przedstawiciela ustawowego P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt VIII U 651/19

oddala apelację

Elżbieta Czaja Krzysztof Szewczak Jacek Chaciński

III AUa 346/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2019 r., znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił małoletniemu J. S. (1) reprezentowanemu przez przedstawiciela ustawowego P. S. przyznania prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) jego ojcu M. S., ponieważ zmarły nie spełniał warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, bowiem nie posiadał 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego w ostatnim 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (zgonem). W tym okresie M. S. miał 3 lata, 7 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 12 dni okresów nieskładkowych.

W odwołaniu od tej decyzji P. S., działająca w imieniu małoletniego J. S. (1) jako jego przedstawiciel ustawowy, domagała się jej zmiany poprzez przyznanie J. S. (1) renty rodzinnej po zmarłym ojcu M. S. od miesiąca następującego

po jego śmierci, tj. od miesiąca października 2019 r., ewentualnie wnosila o uchylenie w/w decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a nadto wnosila o zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wnosil o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję poprzez ustalenie J. S. (1) od dnia (...) prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu(...) ojcu M. S..

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji ustalił, że M. S. zmarł w dniu (...). Pozostawił żonę P. S. oraz syna J. S. (1) urodzonego w dniu (...)

W dniu 16 października 2018 r. P. S., działająca jako przedstawiciel ustawowy małoletniego syna J. S. (1), złożyła wniosek o ustalenie synowi J. S. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu M. S..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 6 grudnia 2018 r. odmówił małoletniemu J. S. (1) przyznania prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) ojcu M. S..

W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że zmarły M. S. nie spełniał warunków wymaganych do przyznania renty, to jest nie posiadał 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego w ostatnim 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (zgonem). W tym okresie M. S. posiadał 3 lata, 7 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 12 dni okresów nieskładkowych.

W dniu 13 grudnia 2018 r. P. S. wpłaciła na konto ZUS kwotę 2 936 zł, a w dniu 16 grudnia 2018 r. kwotę 1 500 zł tytułem nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej przez M. S. działalności gospodarczej.

W dniu 17 grudnia 2018 roku P. S. ponownie złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej małoletniemu J. S. (1), podnosząc przy tym, że zostały zapłacone zaległe składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej przez zmarłego działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 9 stycznia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił przyznania J. S. (1) renty rodzinnej, ponieważ do dnia 28 grudnia 2018 r. nie została zarejestrowana sprawa w rejestrze spadkobierców po zmarłym M. S.. Nie zostały również odnotowane wpisy w centralnym rejestrze sądowych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku i notarialnych poświadczeń dziedziczenia dotyczące zmarłego M. S., a wobec tego dobrowolne wpłaty dokonane po dniu jego zgonu nie mogą być przyjmowane na poczet zobowiązań zmarłego.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu ubezpieczeniowego M. S. okresów prowadzenia przez niego działalności gospodarczej od dnia 27 stycznia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2014 r., od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. oraz od dnia 17 czerwca 2015 r. do dnia 29 czerwca 2017 r., ponieważ za te okresy nie zostały przez niego opłacone składki na ubezpieczenia społeczne.

Po uwzględnieniu wpłat dokonanych przez P. S. w dniach 13 grudnia 2018 r. i 16 grudnia 2018 r. można przyjąć, że w pełni zostały uregulowane składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za M. S. za okres od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia 30 listopada 2015 r. Po uwzględnieniu tych okresów M. S. posiadałby 4 lata, 11 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu 17 stycznia 2020 r. P. S. wpłaciła na konto ZUS kwotę 1 000 zł, a w dniu 20 stycznia 2020 r. kwotę 500 zł tytułem nieopłaconych przez M. S. składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Po uwzględnieniu powyższych wpłat dokonanych przez P. S. należy przyjąć, że w pełni zostały uregulowane składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za M. S. za okres od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. Po uwzględnieniu tych okresów ubezpieczenia M. S. posiadałby 5 lat, 5 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu 28 marca 2019 r. P. S. złożyła w imieniu swojego małoletniego syna J. S. (1) oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym M. S.. Jednocześnie P. S. złożyła oświadczenie, że przyjmuje spadek przypadający jej po zmarłym mężu M. S.. Rodzice M. S.– R. i J. małżonkowie S. również złożyli oświadczenia o przyjęciu spadku po zmarłym synu M. S..

W dniu 10 lutego 2020 r. został sporządzony przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie J. B. spis inwentarza po zmarłym M. S.. W dniu 10 grudnia 2020 r. został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia, z którego wynika, że spadek po zmarłym M. S. dziedziczą z mocy ustawy : żona P. S. w 1/2 części oraz rodzice: R. S. i J. S. (2) po 1/4 części każde z nich.

Sąd I instancji dokonał powyższych ustaleń na podstawie dowodów z dokumentów, których treść nie była kwestionowana przez strony w toku procesu. Ich treść i forma nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości Sądu Okręgowego, nie ujawniły się również takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tych dowodów i godziły w ich moc dowodową.

Sąd Okręgowy dalej podniósł, iż zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy (art. 65 ust. 2 ostatnio powołanej ustawy).

Uprawnionym do renty rodzinnej członkiem rodziny jest między innymi dziecko (art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

Z kolei jednym z warunków prawa do renty z tytułu niezdolności jest posiadanie przez zmarłego odpowiednio długiego okresu składkowego i nieskładkowego (w przypadku M. S. – co najmniej 5 lat w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed dniem powstania niezdolności do pracy). Sąd Okręgowy podniósł przy tym, że osoby ubiegające się o rentę rodzinną wywodzą swoje uprawnienia do tego świadczenia z prawa osoby zmarłej, będącej ich poprzednikiem prawnym. Dlatego też w pierwszej kolejności rozpoznaniu podlega spełnienie przesłanek przez osobę zmarłą, a dopiero następnie ustalane jest prawo do tego świadczenia wnioskodawcy – członka rodziny po osobie zmarłej.

Pozwany organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 3 marca 2021 r. (data wpływu) stwierdził, że po przekazaniu dokumentacji odnośnie dziedziczenia do Wydziału Ubezpieczeń i Składek, Wydział ten poświadczył pismem z dnia 24 lutego 2021 r. okres opłacania składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przez M. S. od dnia 1 grudnia 2013 r. do dnia 30 grudnia 2015 r. Tym samym obecnie M. S. spełniałby warunki do przyznania własnego świadczenia (renty z tytułu niezdolności do pracy) na dzień zgonu, a więc obecnie zostały spełnione przesłanki do przyznania małoletniemu J. S. (1) renty rodzinnej po zmarłym ojcu.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 ustawy emerytalnej, w razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny.

W sprawie niniejszej wnioski o przyznanie małoletniemu J. S. (1) renty rodzinnej złożyła w dniu 16 października 2019 r. jego przedstawiciel ustawowy – matka P. S.. Po rozpoznaniu tego wniosku została wydana w dniu 6 grudnia 2018 r. decyzja odmawiająca prawa do renty rodzinnej. W dniu 17 grudnia 2018 r. P. S. złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie uprawnienia do renty rodzinnej, wskazując na brak możliwości zarobkowania i konieczność sprawowania opieki nad 6-miesięcznym dzieckiem. Po rozpoznaniu tego wniosku została wydana zaskarżona decyzja. Sąd Okręgowy, powołując się na orzecznictwo, podkreślił, że interpretacja art. 129 ustawy emerytalnej musi przede wszystkim uwzględniać cel, jakemu służy renta rodzinna, czyli zapewnienie środków utrzymania dla uprawnionego członka rodziny już od dnia śmierci osoby, po której świadczenie przysługuje. Taką interpretację dopuścił Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 5 października 2006 r., I UK 117/06 (OSNP 2008, nr 23-24, poz. 357 z aprobowaną

głosą I. Sierockiej i krytyczną głosą A. Wypych-Żywickiej), w którym stwierdził, że szczególna sytuacja faktyczna i prawna małoletnich dzieci uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłej matce uzasadnia wyrównanie świadczenia wstecz w sytuacji wystąpienia z wnioskiem później niż w momencie nabycia prawa do niego, jeżeli zwłoka wynika z obiektywnie istniejących okoliczności, a nie z niestaranności w prowadzeniu własnych spraw przez uprawnionych. Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę na to, że przy rozpoznawaniu opisywanej sprawy nie można pominąć regulacji konstytucyjnej, tzn. zasady ochrony praw dziecka wyrażonej w art. 72 Konstytucji RP. Podobne stanowisko zostało zaprezentowane także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 r., I UK 320/06 (OSNP 2007, nr 9-10, poz. 143) wskazując, że w szczególnej sytuacji, jaką stanowi przypadek ubiegania się o rentę rodzinną po osobie, która została uznana za zmarłą zgodnie z art. 29 § 1 k.c., możliwe jest wypłacenie renty za okres wcześniejszy niż wynikający z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu tego ostatniego wyroku Sąd Najwyższy wskazał, iż generalna zasada wyprowadzona z dosłownego brzmienia przepisu art. 129 ust. 1 ustawy, że wypłatę świadczenia uruchamia dopiero wniosek o to świadczenie – bez możliwości wypłacenia świadczenia za okres wsteczny – powinna podlegać modyfikacji w sytuacjach uzasadniających tę modyfikację i przy zastosowaniu także innych reguł interpretacyjnych. W szczególności należy mieć na uwadze cel renty rodzinnej, którym jest zapewnienie środków utrzymania uprawnionym. Świadczenie to jest związane z ryzykiem śmierci osoby, która łożyła na utrzymanie osób uprawnionych do renty rodzinnej.

Sąd Okręgowy powołał się również na pogląd Sądu Apelacyjnego w Lublinie wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia z dnia 29 maja 2019 r., III AUa 556/18 (LEX nr 2685027), że w przypadku małoletnich uprawnionych do renty rodzinnej, którym nie można przypisać braku należytej dbałości o swoje sprawy – skoro podejmowanie odpowiednich działań prawnych jest obowiązkiem ich przedstawicieli ustawowych (rodziców lub opiekunów prawnych) ratio legis regulacji wynikającej z art. 129 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinna ustąpić przed zasadą, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił małoletniemu J. S. (1) prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu M. S. od dnia (...).

Apelację od tego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.. Zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości apelant zarzucił mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 57 ust. 1 pkt 2, art. 65 ust. 1 pkt 1, art. 116 ust. 1 i 5 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2021 r., poz. 291) poprzez ustalenie J. S. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) ojcu M. S., od dnia (...), podczas gdy przy prawidłowym zastosowaniu powyższych przepisów Sąd Okręgowy powinien uznać, że prawo do renty przysługuje małoletniemu J. S. (1) nie wcześniej niż od dnia 20 stycznia 2020 r., tj. od daty dokonania ostatniej wpłaty na konto zmarłego M. S..

W konsekwencji tego zarzutu apelant wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie J. S. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) ojcu M. S., od dnia 20 stycznia 2020 r. oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

W odpowiedzi na apelację małoletni J. S. (1) reprezentowany przez matkę P. S. wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zostały w niej przedstawione zarzuty skutkujące zmianą lub uchyleniem zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia dotyczące stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne, czyniąc je podstawą własnego rozstrzygnięcia, stosownie do art. 387 § 2¹ k.p.c., wobec czego zbędne jest ich ponowne przedstawianie.

We wstępie do dalszych rozważań należy zauważyć, że stan faktyczny sprawy niniejszej na etapie postępowania apelacyjnego nie był objęty sporem. Przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustalenia faktyczne nie zostały zakwestionowane w apelacji, która koncentrowała się na zarzucie naruszenia prawa materialnego.

Istota sporu w postępowaniu apelacyjnym sprowadzała się do oceny dopuszczalności wypłaty renty rodzinnej za okres od dnia śmierci w sytuacji, gdy warunki prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zmarłego zostały spełnione, już po jego śmierci, a więc spór dotyczył jedynie ustalenia daty, od której przysługuje J. S. (1) prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu M. S.. Przystępując do analizy tego zagadnienia w pierwszej kolejności należy odwołać się do ogólnej zasady wynikającej z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2021 r., poz. 291), który stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Przepis ten uzależnia datę początkową wypłaty świadczenia od daty złożenia wniosku o to świadczenie, co jest wyrazem respektowania przez ustawodawcę woli uprawnionego, który nawet jeżeli spełnia przesłanki do świadczenia, to nie musi z niego korzystać. Dokonując wykładni językowo-logicznej w/w przepisu, nie budzi zatem wątpliwości, że nie jest możliwe wyrównanie świadczenia osobom, które wystąpiły z wnioskiem o nie później, niż nabyły do niego prawo, jeżeli zwłoka spowodowana została brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw. W przypadku ubiegania się o rentę rodzinną w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych zwraca się uwagę na cel tego świadczenia (renty rodzinnej), którym jest zapewnienie środków utrzymania osobie uprawnionej już od dnia śmierci ubezpieczonego, emeryta lub rencisty. Renta rodzinna jest związana z ryzykiem śmierci osoby łączącej na utrzymanie członków rodziny i zmierza do zapewnienia zastępczych środków utrzymania osobom uprawnionym do tego świadczenia. Pozbawienie prawa do wypłaty renty rodzinnej na skutek okoliczności, na które uprawniony nie miał i nie mógł mieć wpływu, pomimo wystąpienia tego ryzyka, sprzeciwia się założonemu przez ustawodawcę celowi renty rodzinnej. Wyrazem dążenia ustawodawcy do zapewnienia środków utrzymania osobie uprawnionej do renty rodzinnej już od dnia śmierci ubezpieczonego, emeryta lub rencisty jest przepis art. 129 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że w razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny. Sąd Najwyższy mając na względzie w/w funkcję renty rodzinnej oraz kierując się wykładnią celowościową przepisów art. 129 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dopuszczał w swoim orzecznictwie wypłatę renty rodzinnej za okresy poprzedzające datę złożenia wniosku o jej przyznanie. Wielokrotnie wskazywał, że zasada wyrażona w tych przepisach, w szczególnych okolicznościach może podlegać modyfikacji (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 maja 2006 r., I UK 320/06 – OSNP 2007, nr 9-10, poz. 143; z dnia 5 października 2006 r., I UK 117/06 – OSNP 2007, nr 23-24, poz. 357; z dnia 10 lutego 2012 r., II UK 146/11 – OSNP 2013, nr 1-2, poz. 17; z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 398/13 – LEX nr 1458715; z dnia 12 stycznia 2016 r., II UK 444/14 – LEX nr 1998554 oraz z dnia 24 października 2017 r., II UK 455/16 – LEX nr 2427159).

W okolicznościach sprawy niniejszej należy uznać, że P. S., działająca w imieniu małoletniego J. S. (1) jako jego przedstawiciel ustawowy (matka), wniosek o przyznanie J. S. (1) renty rodzinnej po zmarłym ojcu M. S. złożyła niezwłocznie bowiem w dniu 16 października 2018 r., tj. w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć M. S. (zmarł w dniu (...)). Wniosek został zatem złożony w terminie określonym w art. 129 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Uzasadniało to ustalenie J. S. (1) prawa do renty rodzinnej od daty wskazanej w tym wniosku, tj. od dnia (...). Apelant domagał się natomiast ustalenia, że prawo do renty rodzinnej przysługuje małoletniemu J. S. (1) dopiero od dnia 20 stycznia 2020 r., tj. od daty dokonania przez jego przedstawiciela ustawowego – matkę P. S. ostatniej wpłaty na konto zmarłego M. S. w ZUS tytułem zaległych, nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne tego ostatniego. Tego żądania apelanta nie można uznać za uzasadnione. W tym miejscu należy zauważyć, że powołane wyżej przepisy art. 129 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uzależniają ustalenie dnia rozpoczęcia wypłaty świadczenia jedynie, oczywiście poza dniem powstania prawa do świadczenia, od daty (miesiąca) zgłoszenia wniosku o to świadczenie. Nie uzależniają one ustalenia daty rozpoczęcia wypłaty świadczenia od spełnienia jeszcze innych warunków, np.

spełnienia przez zmarłego w dacie jego śmierci wszystkich warunków prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, w szczególności posiadania w tej dacie wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (art. 57 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2, art. 129 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Wskazane w art. 129 ust. 2 in fine tej ustawy „spełnienie warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny” w okolicznościach sprawy niniejszej dotyczy spełnienia przez małoletniego wnioskodawcę J. S. (1) warunków prawa do renty rodzinnej określonych w art. 68 ust. 1 ostatnio powołanej ustawy. Nie ulega wątpliwości, że spełnia on warunek określony w art. 68 ust. 1 pkt 1, bowiem obecnie liczy on 3 lata (w dacie śmierci ojca M. S. liczył zaledwie 3 miesiące). Jeżeli chodzi o wniosek o rentę rodzinną to należy zauważyć, że został złożony bez zbędnej zwłoki, tj. w dniu 16 października 2018 r., a więc w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć M. S. (zmarł w dniu (...)).

Osobnym zagadnieniem jest ustalenie spełnienia przez zmarłego M. S. wymaganych warunków do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Miało to istotne znaczenie jedynie dla ustalenia prawa do renty rodzinnej, ale już nie dla ustalenia od kiedy to świadczenie będzie wypłacane, bo w tym przypadku znaczenie ma tylko data złożenia wniosku o rentę rodzinną. Znaczny czas trwania postępowania mającego na celu ustalenie, czy zmarły spełnił wszystkie warunki wymagane do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pozostaje bez wpływu na ustalenie daty podjęcia wypłaty małoletniemu J. S. (1) renty rodzinnej. Należy przy tym zauważyć, że w postępowaniu tym P. S. – przedstawiciel ustawowy małoletniego wnioskodawcy – kolejne czynności podejmowała bez zbędnej zwłoki. Z decyzji organu rentowego z dnia 6 grudnia 2018 r. odmawiającej prawa do renty rodzinnej dowiedziała się, że zmarły M. S. nie spełniał wymaganych warunków do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ nie posiadał wymaganego co najmniej 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego w 10-leciu poprzedzającym datę śmierci. Było to związane z nieopłaconiem składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres ponad 2 lat. W dniach 13 i 16 grudnia 2018 r., a więc kilka dni po zapoznaniu się z treścią w/w decyzji z dnia 6 grudnia 2018 r., dokonała wpłat na poczet nieopłaconych przez zmarłego składek na ubezpieczenia społeczne i w dniu 17 grudnia 2018 r. zgłosiła żądanie ponownego rozpatrzenia wniosku o przyznanie małoletniemu J. S. (1) renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Z kolei w zaskarżonej decyzji z dnia 9 stycznia 2019 r., ponownie odmawiającej prawa do renty rodzinnej, organ rentowy stwierdził, że do dnia 28 grudnia 2018 r. nie została zarejestrowana sprawa w rejestrze spadkobierców po zmarłym M. S.. Nie zostały również dokonane w centralnym rejestrze sądowych postanowień o stwierdzeniu nabycia spadku oraz notarialnych poświadczeń dziedziczenia, wpisy dotyczące zmarłego M. S., przez co, zdaniem organu rentowego, dobrowolne wpłaty dokonane po dniu zgonu nie mogą być zaliczone na poczet zobowiązań zmarłego. Po zapoznaniu się z treścią tej ostatniej decyzji P. S. niezwłocznie podjęła czynności zmierzające do stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym M. S.. Apelant stwierdzając, że dopiero w dniu 28 marca 2019 r. złożyła oświadczenie o odrzuceniu przez małoletniego J. S. (1) spadku po zmarłym ojcu, zupełnie pominął, że na złożenie takiego oświadczenia w imieniu małoletniego syna musiała wcześniej uzyskać zgodę sądu rodzinnego (postanowienie Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 7 marca 2019 r., sygn. akt V Nsm 132/19, powołane w treści aktu notarialnego obejmującego oświadczenie o odrzuceniu spadku). Następnie po sporządzeniu notarialnego poświadczenia dziedziczenia po M. S. oraz po dokonanych przez ZUS rozliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne zmarłego, które uwzględniło wpłaty dokonane przez P. S. w grudniu 2018 r. i wykazało, że zmarły posiadał 4 lata, 11 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, niezwłocznie po doręczeniu jej tego rozliczenia dokonała w dniach 17 i 20 stycznia 2020 r. dalszych wpłat kwot 1 000 zł i 500 zł na poczet nieopłaconych składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne zmarłego M. S. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Organ rentowy, po uwzględnieniu tych ostatnich wpłat, potwierdził w piśmie z dnia 25 marca 2020 r., że zmarły M. S. posiada 5 lat, 5 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do znacznego wydłużenia czasu trwania postępowania mającego na celu ustalenie, czy zmarły M. S. spełniał warunki wymagane do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy niewątpliwie przyczyniło się nienależyte wypełnienie przez organ rentowy obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 9 k.p.a. w związku z art. 124 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Udzielenie P. S. bezpośrednio po złożeniu wniosku o rentę rodzinną (wniosek z dnia 16 października 2018 r.) informacji o warunkach jakie winny być spełnione, żeby możliwe było przyznanie jej małoletniemu synowi J. S. (1) prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu M. S.

(konieczność stwierdzenia nabycia spadku oraz opłacenia zaległych składek na ubezpieczenia społeczne za okres umożliwiający uznanie, że zmarły posiadał wymagany okres składkowy i nieskładkowy) niewątpliwie znacznie skróciłoby czas trwania postępowania o rentę rodzinną, zarówno administracyjnego, jak i sądowego.

Przedstawiony w apelacji organu rentowego zarzut obraży wskazanych tam przepisów prawa materialnego z przedstawionych wyżej względów nie mógł być uznany za trafny i jako taki nie mógł uzasadniać wniosku apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie J. S. (1) prawa do renty rodzinnej od dnia 20 stycznia 2020 r.

Zaskarżony wyrok odpowiada więc prawu, a apelacja organu rentowego jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.